

SALDOLUVUT - KAIKKI TOIMIALAT

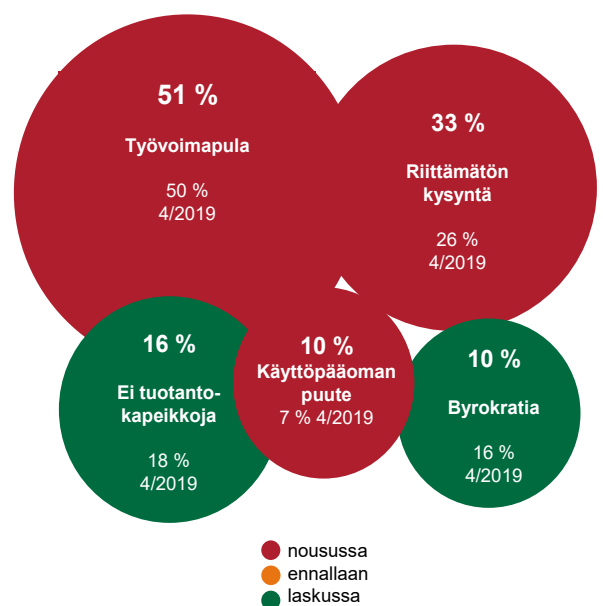
## Talouden näkymät heikkenevät

Taloustilanne Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan yrityksissä on jäähtynyt selvästi, kertoo Pohjanmaan kauppakamarin jäsenyritystensä parissa tämän kuun alussa tekemä Business Panel -suhdannekyseily. Kaikki mittarit ovat käänneet laskuun edellisestä, huhtikuisesta mittauksesta. Usealla yrityksellä menee edelleen varsin hyvin, mutta yleisen taloustilanteen synkistyessä alkaa tunnelma heijastua myös niihin.

Tunnelman saldoluku on vajonnut nollaviivan alapuolelle eli niitä yrityksiä, jotka pitävät tunnelmaa toimialallaan pessimistisenä on enemmän kuin tunnelmaa optimistisenä pitäviä. Tunnelma yrityksissä on huonompi kuin liikevaihto, rekrytointitilanne tai edes tilauskanta antaisi odottaa. Tilauskanta on tunnelman tavoin laskenut reilusti edellisestä mittauksesta, mutta saldoluku on kuitenkin edelleen positiivinen. Yrityskentässä näkyy selvä kahtiajako: edelleen on paljon niitä yrityksiä, joiden näkymät ovat hyvät mutta kasvavalle määrälle yrityksiä tilanne näyttää haasteelliselta.

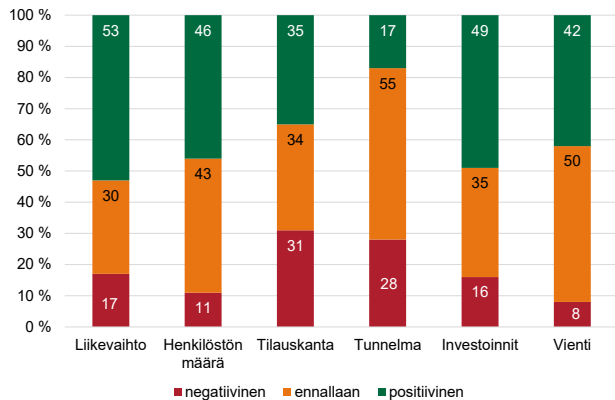
Kuluvan vuoden liikevaihto-odotusten saldoluku on laskenut. Edelleen kuitenkin puolet yrityksistä vastaa tämän vuoden liikevaihdon olevan viime vuotta suurempi. Lähikuukausina henkilöstöään on vähentämässä joka kymmenes yritys, kun keväällä vähennysaikeissa oli ainoastaan kolme prosenttia vastaajista.

Talouden jäähtymisestä huolimatta rekrytointiongelmat yrityksissä jatkuvat. Tämä viittaa siihen, että rekrytointiongelmat ovat kroonistumassa. Työvoimapulasta kasvun esteenä kertoo nyt 51 % kaikista yrityksistä (4/19: 50 %). Kysynnän vähydestä kärsivien yritysten määrä on kasvanut reilusti. Riittämätön kysyntä haittaa nyt joka kolmannen yrityksen toimintaa, kun se keväällä pani kapuloita joka neljännen yrityksen rattaisiin.



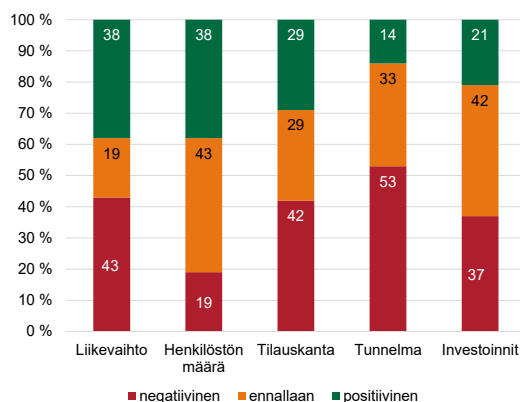
TOIMINNAN PULLONKAULAT

## Teollisuus



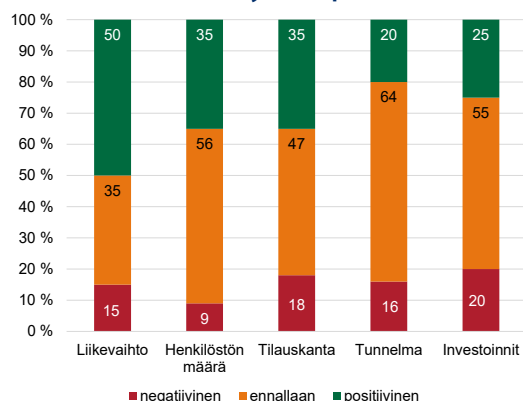
Teollisuusyritysten tunnelman saldoluku on negatiivinen. Tilauskannat ovat ohentuneet selvästi ja käyrä on laskenut nollaviivan tuntumaan. 53 % vastaajista uskoo kuitenkin tämän vuoden liikevaihdon olevan viime vuotta suurempi. Rekrytointinäkymissä on tapahtunut selvää negatiivista kehitystä. Keväällä yhdenkään teollisuusyrityksen näkymissä ei ollut vähentää henkilöstöä lähikuukausina. Nyt 7 % on vähentämässä henkilöstöään vähintään viidellä henkilöllä, kaikkineen vähennysaikaissa on 11 % vastaajista. Jäähtyvistä tilanteesta huolimatta teollisuudessa on toimialoista positiivisimmat investointinäykät: 49 % arvioi investoivansa tänä vuonna viime vuotta enemmän. Investointinäkymissä on 5 prosenttiyksikön kasvu kevään mittauksesta. Myös viennin näkymät ovat edelleen hyvät: 42 % arvioi viennin kasvavan tänä vuonna ja puolet arvioi sen säilyvän samalla tasolla kuin vuonna 2018. Työvoimapula rajoittaa teollisuusyrityksistä 53 %:n ja riittämätön kysyntä 34 %:n toimintaa.

## Rakentaminen



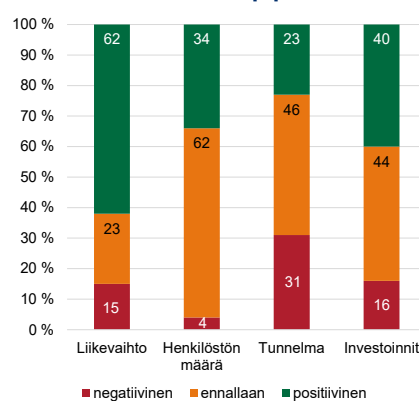
Rakennusala on tunnetusti suhdanneherkkä ja reagoi talouden muutoksiin nopeasti. Rakennusalan tilanne näyttääkin toimialoista synkimmältä. Rakennusalan mittareista liikevaihto, tilauskanta, investoinnit ja tunnelma ovat vajonneet miinukselle. Peräti 52 % vastaajista pitää tunnelmaa alalla pessimistisenä. Liikevaihdon kasvuun uskovia yrityksiä on rakennuslalla yhtä paljon kuin kevään mittauksessa. Liikevaihdon saldoluvin lasku johtuukin liikevaihdon laskusta valtaosalla niistä yrityksistä, jotka keväällä uskoivat sen säilyvän viime vuoden tasolla. Synkkyudesta huolimatta alan yrityksistä 38 % on aikeissa rekrytoida lähikuukausina. Ongelmia aiheuttaa kuitenkin pula tarvittavasta työvoimasta. Peräti 81 % alan yrityksistä vastaa työvoimapolun jarruttavan toimintaansa. Riittämätön kysyntä rajoittaa rakennusalan yrityksistä 43 %:n toimintaa.

## Yksityiset palvelut



Palvelualalla kaikki mittarit ovat nollaviivan yläpuolella. 51 % alan yrityksistä arvioi liikevaihdon olevan tänä vuonna viime vuotta suurempi ja 35 % arvioi sen säilyvän samalla tasolla. 80 % alan yrityksistä arvioi investointien joko kasvavan tai säilyvän viime vuoden tasolla. 64 % yrityksistä pitää toimialan tunnelmaa normaalina, 16 % optimistisena ja 4 % peräti erittäin optimistisena. Palvelualalla on aloista vähiten toiminnan rajoitteita. Silti 42 % alan yrityksistä kärsii työvoimapolusta ja 24 % riittämättömästä kysynnästä. Toiminnan pullonkaulana riittämätön kysyntä on laskenut 5 prosenttiyksikköä kevään mittauksesta. Joka neljännellä palvelualan yrityksellä ei ole tuotantokapeikkoja lainkaan tällä hetkellä.

## Kauppa



Kaupan alalla nollaviivan alle ovat painuneet tunnelma ja tilauskanta. Alalla ei kuitenkaan ole yhtään yritystä, joka pitäisi tunnelmaa erittäin pessimistisenä. 46 % yrityksistä pitää tunnelmaa normaalina ja 23 % optimistisena. Liikevaihto-odotukset tälle vuodelle ovat aloista positiivisimmat: 62 % arvioi liikevaihdon viime vuotta suuremmaksi, 23 % arvioi sen säilyvän samalla tasolla. Kaupan alan investointinäykät ovat hyvät: 84 % vastaajista arvioi investointiensä säilyvän vähintään viime vuoden tasolla. Kaupan yrityksistä työvoiman saanti on haasteena 58 %:lla ja riittämätön kysyntä peräti 54 %:lla vastaajista.

Pohjanmaan kauppakamari tekee säännöllisesti alueellisen kartoituksen yritysten tilanteesta. Tämä Business Panel –kysely toteutettiin 31.10.–5.11.2019 kauppakamarin jäsenyritysten keskuudessa. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 248 yritystä, vastausprosentti oli 24. Tilastotieteellistä analyysia ei ole tehty, joten tuloksia on pidettävä suuntaa antavina. Vastausten jakauma:

Teollisuus	37 %	Hlöstön määrä:	
Rakentaminen	8 %	1-9	30 %
Palvelu	41 %	10-49	42 %
Kauppa	11 %	50-249	22 %
Muu	3 %	yli 250	6 %